

S. Sayısı : 62

Hava kuvvetlerine yardım vergisi hakkında kanun lâiyhası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/362)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar Müdürlüğü

Sayı : 6/3785

19-XII-1935

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Hava kuvvetlerine yardım vergisi hakkında Maliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 19-XII 935 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikde Yüksek huzurlarına sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Esbabı mucibe

Hava kuvvetlerimizin memleketin ihtiyacını karşılayabilecek bir hale gelmesine yardım etmek üzere gerek Devlet memurlarının gerek diğer teşekküller memur ve müstahdemlerle halkımızın gösterdiği alâka ve bu yolda edilen taahhütlerin hasilâtı memnuniyet verecek bir haldedir.

Ancak, pek şumullü ve umumi bir mahiyet alan bu taahhütleri daha iyi tanzim etmek ve daha yeknesak esaslara bağlamak, aynı zamanda hasilâtı hava kuvvetlerimizin ihtiyaçlarını bir az daha fazla karşılayabilecek şekilde artırmak üzere, bu taahhütlere umumî ve kanunî bir mahiyet verilmesi ve bunun için hava kuvvetlerimize yardım vergisi namile bir vergi ihdas edilmesi münasib görülerek buna aid ilişik kanun lâiyhası tanzim edilmiştir.

Maliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Maliye encümeni

Karar No. 22

Esas No. 1/362

22 - XII - 1935

Yüksek Reisliğe

Hava kuvvetlerine yardım vergisi hakkında Başvekâletin 19 - XII - 1935 tarih ve 6/3785 sayılı tezkeresile Büyük Meclise sunulup encümenimize havale olunan kanun lâiyhası Maliye vekili bulunduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Başvekilin 24 mayıs 1935 söylevi üzerine bütün yurddaşlar hava kuvvetlerine yardıma koş-

muşlardır. Bunlardan hizmet erbabı almakta oldukları miktarm yüzde ikisini hava kurumuna vermek için taahhüde bulunmuşlardır. Aylardanberi de bu taahhüd yerine getirilmektedir. Çok geniş bir ölçüde yapılan bu taahhüdün bir kanun çerçevesi içinde daha salim bir yolda toplanmasının Hükümetçe düşünülmüş olmasını encümenimiz çok yerinde bulmuştur.

Encümenimiz maddelerin müzakeresinde yalnız bir kısım istisnaların hududunu tadil ile iktila etmiş ve muvazene vergisine mütenazır olarak hazırlanmış olan diğer maddeleri aynen kabul etmiştir.

Umumî müesseselerin verecekleri harcırahlarda hakikî nakil vasıtaları masrafından maada yevmiyelerin bir kısmı da vergiden istisna edilmektedir. Encümenimiz vergi nisbetinin azlığını ve mahiyetindeki yardım değerini düşünerek bu istisnanın yalnız hakikî nakil vasıtaları masrafına münhasır kalmasını tasvib ve ikinci maddenin (B) fıkrasını o yolda tadil etmiştir.

Dördüncü maddede vergiyi tevkif ve zama-

nında malsandığın yatırmayan âmiri italarlarla muhasiblerin vergiyi ve zam cezasını müştereken ödemeleri esası kabul ve maddeye bu kelime ilâve edilmiştir.

Yüksek Reislige sunulur.

Maliye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Bayazıt	Isparta	Çankırı
<i>Ihsan Tav</i>	<i>Kamâl Ünal</i>	<i>M. Önsay</i>
Aza	Aza	Aza
Yozgad	İstanbul	Kars
<i>Emin Draman</i>	<i>Y. Yazıcı</i>	<i>Ö. Küntay</i>
Aza	Aza	Aza
Malatya	Diyarbakir	
<i>M. Nedim Bozatkı</i>	<i>Huriye Öviz</i>	

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Karar No. 41

Esas No. 1/362

21 - XII - 1935

Yüksek Reislige

Hava kuvvetlerine yardım vergisi hakkında olub Başvekâletin 19 - XII - 1935 tarih ve 6/3785 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası Maliye encümeninin mazbatasile birlikte encümenimize verilmiş olmakla Maliye vekili Fuad Ağralı bulunduğu halde okundu ve konuşuldu.

Bu verginin ihdasını icab ettiren sebepler hakkında Hükümet esbabı mucibesinde ve Maliye encümeninin mazbatasında izah olunan mutalealar encümenimizce de yerinde görülmüş ve kanun lâyihası esas itibarile kabul edilmiştir. Ancak aile nezdinde bulunan hizmetçilerin; almakta oldukları paraların azlığını ve bunların beyannameye tâbi tutulması ve her ay pek küçük paralar için tahsil şubelerine gitmek mecburiyetinde kalmaları tatbikatta bir takım güçlüklerle sebeb olacağı göz önüne alınarak bunlarla bir çoğunu dul, yetim ve malûller teşkil eden tekaüd ve sair zat maasları sahiblerinden bir aylık istihkakları yirmi lirayı geçmeyenlerin hava kuvvetlerine yardım vergisinden istisnası muvafık görülmüş ve bu gibilerden alınacak verginin de 100 - 150 bin lira raddesinde olacağı cihetle bundan sarfma-

zar edilmesinde mahzur olamayacağı Maliye vekili tarafından ifade edilmiş olduğundan ikinci maddenin son fıkraları buna göre tadil edilmiştir.

2459 numaralı tayyare resmi kanununa göre sinema gibi biletle girilen müesseselerden biletlere pul yapıştırmak suretile alınan tayyare resminin soğuk damga vazı suretile de cıbayeti için Maliye vekiline mezuniyet verilmesi bu münasebetle mevzu bahis olarak tatbikatta halka bir kolaylık teminini istihdaf için bu hüküm lâyihaya bir madde halinde eklenmiştir.

Meriyete aid bulunan 13 neü madde ile 14 neü madde encümenimizce lâyihaya ilâve edilmiş diğer maddeler olduğu gibi kabul olunmuştur.

Umumî Heyetin tasvibine konulmak üzere Yüksek Reislige sunuldu.

Reis	Reis V.	M. M.
Burdur	Isparta	Trabzon
<i>M. Şeref Özkan</i>	<i>Mükerrem Ünsal</i>	<i>Sırrı Day</i>
Kâtib		
İstanbul	Balıkesir	Çorum
<i>F. Öymen</i>	<i>E. Adakan</i>	<i>M. Cantekin</i>

Edirne	G. Anteb	İzmir	Muş	Muş	Ordu
<i>F. Kaltakkıran</i>	<i>A. H. Ayerdem</i>	<i>K. İnanc</i>	<i>Ş. Çiloglu</i>	<i>Ş. Ataman</i>	<i>H. Yalman</i>
Kayseri	Kırklareli	Mardin	Seyhan	Siird	Sivas
<i>N. Kerven</i>	<i>Ş. Ödül</i>	<i>R. Erten</i>	<i>N. Eldeniz</i>	<i>M. Mayakon</i>	<i>Remzi Çinici</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Hava kuvvetlerine yardım vergisi kanunu lâyhası

MADDE 1 — Aşağıki fıkralarda gösterilen tediye ve istihkaklar, hava kuvvetlerine yardım vergisine tâbidir:

A) Umumî, mülhak, hususî bütçelerle ve belediye bütçeleri ile idare edilen daire ve müesseselerin maaş, tahsisat, ücret, yevmiye, hakkı huzur, aidat, ihtisas zammı, tekaüd ve sair zat maaşları, ikramiye, ihbariye, tazminat namile ve diğer her hangi bir nam ile olursa olsun yapılmış ve yapılacak bir hizmet mukabilindeki tediyleri,

B) Hakikî ve hükmi şahısların nezdinde veya onlara merbut olarak çalışanlara, yevmiye suretile de olsa verilecek bilûmum ücret, bedel veya aylar, (Mesbuk veya mahrum kalmamak olan bir hizmet mukabili verilecek mebalîğ dahil),

C) Şirket ve müesseselerin esas mukaveleleri veya nizamnameleri veya heyeti umumiye kararları mucibince meclisi idarelerinde bulunanlara hisse senedi veya tahvilât mukabili olmaksizin verilen temettü ve ikramiyelerle aynı mahiyetteki istihkaklar.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı tediye ve istihkaklardan

A) Umumî, mülhak, hususî bütçelerden ve belediye bütçelerinden verilecek harcırahlar,

B) Umumî müesseselerin vazifeten seyahat dolayısıyla müstahdemlerine verecekleri harcırah istihkaklarından:

1 - Hakikî vesaiti nakliye masrafları tamamen,

2 - Yevmiyelerin umum müdürler için 10, müfettiş ve müdürler için 5, müstahdemler için 3 lirası,

3 - Maktu harcırahların 1 ve 2 numaralı fıkralara göre hesap edilecek miktarı.

C) Ziraî işlerde çalıştırılan işçi ve rençperler,

D) Bir yere bağlı olmayarak çalışan serbest işçiler bu vergiden müstesnadır.

MADDE 3 — Hava kuvvetlerine yardım vergisi, yukarıda yazılı istihkak ve tediylerin aslından % 2 nisbetinde alınır.

MALİYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Hava kuvvetlerine yardım vergisi kanun lâyhası

MADDE 1 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddede yazılı tediye ve istihkaklardan:

A - Umumî, mülhak, hususî bütçelerden ve belediye bütçelerinden verilecek harcırahlar,

B - Umumî müesseselerin vazifeten seyahat dolayısıyla müstahdemlerine verecekleri harcırah istihkaklarından:

1 - Hakikî vesaiti nakliye masrafları tamamen,

2 - Maktu harcırahlarda hakikî vesaiti nakliye masrafına tekabül eden miktar.

C - Ziraî işlerde çalıştırılan işçi ve rençperler,

D - Bir yere bağlı olmayarak çalışan serbest işçiler bu vergiden müstesnadır.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

*Hava kuvvetlerine yardım vergisi
kanun lâyihası*

MADDE 1 — Aynen kabul.

MADDE 2 — Maliye encümeninin (A), (B) fıkraları aynen kabul.

C) Ziraî işlerde çalıştırılan işçi ve gençberlere bu hizmetlerinden dolayı verilen paralar ve aylar,

D) Bir yere bağlı olmayarak çalışan serbest işçilerle ev hizmetçilerine bu hizmetler için verilen para ve aylar,

E) Her nüfusa muhassas bir aylık istihkak miktarı yirmi lirayı geçmeyen tekaüd ve zat maaşları bu vergiden müstesnadır.

MADDE 3 — Aynen kabul.

Hü.

MADDE 4 — Umumî bütçeden yapılacak te-
diyelere aid vergiler muhasebei umumiye kanu-
nunun 43 nci maddesine göre toptan tevkif edi-
lir. Mülhak ve hususî bütçelerle belediye büt-
çelerinden yapılacak tediyelere aid vergi tedi-
ye sırasında tevkif ve bir hafta zarfında malsan-
dığma teslim olunur.

Vergiye tediye sırasında tevkif ve zamanında
malsandığma teslim etmeyen dairelerin âmiri
italarile muhasebecilerinden vergi % 10 zam ile
ve tahsili emval kanununa tevfikana tahsil olunur
ve bunlar hakkında ayrıca kanunî takibat da
yapılır.

MADDE 5 — Birinci maddenin (B) ve (C)
fıkralarında yazılı istihkak ve tediyelerin
vergileri, istihkak sahiblerini istihdam eden-
ler tarafından, istihkakın taallük ettiği ay-
dan sonra gelen ayın 15 nci günü akşamma
kadar alâkadarların isimlerini ve istihkakın
mahiyet ve miktarını ihtiva etmek üzere tan-
zim edilecek bir bordro ile mahallinin tahak-
kuk idaresine bildirilir.

Aile yanında çalışan müstahdemler, geliş-
tikleri yeri ve istihkakları miktarını pulsuz
bir beyanname ile bizzat bildirmeğe mecburdur-
lar.

Bordro ve beyannameler mukabilinde veri-
lecek makbuzlar damga resmine tâbi değildir.
İktisadî buhran ve muvazene vergileri için ve-
rilecek bordro ve beyannameler de bu vergiye
tâbi istihkaklarda gösterilebilir. Bu takdirde
hava kuvvetlerine yardım vergisi için ayrıca
bordro ve beyanname verilmez.

MADDE 6 — Bordro ve beyannameler üze-
rine tahakkuk ettirilen verginin tamamı; bun-
ların verildiği ayın 25 nci günü akşamına ka-
dar tediye olunmak mecburidir.

İkramiye, tazminat ve temettü gibi daimî
olmayan istihkakların vergisi tediye zamanın-
da kesilir ve on gün içinde ayrı bir bordro ile
ödenir.

Bordroyu vaktinde verip te parayı zama-
nında ve tamamen yatırmayanlardan vergi
miktarı % 10 zammile tahsil olunur.

MADDE 7 — Bordroların vaktinde verilme-
mesi halinde, vergiye tâbi istihkaklar resen

Mal. E.

MADDE 4 — Umumî bütçeden yapılacak te-
diyelere aid vergiler muhasebei umumiye kanu-
nunun 43 nci maddesine göre toptan tevkif edi-
lir. Mülhak ve hususî bütçelerle belediye büt-
çelerinden yapılacak tediyelere aid vergi tedi-
ye sırasında tevkif ve bir hafta zarfında malsan-
dığma teslim olunur.

Vergiye tediye sırasında tevkif ve zamanında
malsandığma teslim etmeyen dairelerin âmiri ita-
larile muhasebecilerinden vergi % 10 zam ile ve
tahsili emval kanununa tevfikana müştereken tah-
sil olunur ve bunlar hakkında ayrıca kanunî ta-
kibat da yapılır.

MADDE 5 — Hükümetin teklifi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 6 — Hükümetin teklifi aynen kabul
edilmiştir.

MADDE 7 — Hükümetin teklifi aynen kabul
edilmiştir.

B. E.

MADDE 4 — Maliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen kabul.

MADDE 5 — Aynen kabul.

MADDE 6 — Aynen kabul.

MADDE 7 — Aynen kabul.

Hü.

takdir ve vergi miktarı birinci defasında bir misil ve tekerrüründe iki misil zammile istihdam edenlerden tahsil olunur.

Bordro ve beyannamelerde vergiye tâbi istihkakları eksik gösterilir veya ketmedilirse vergi resen takdir ve birinci defasında üç misil zam ile tahsil olunur.

Tekerrürü halinde istihdam edene ayrıca elli liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası hükmolunur.

MADDE 8 — Vergilere yapılacak zamlar, müstahdemlere rücu hakları olmamak üzere, istihdam edenlere racidir.

MADDE 9 — Bu kanun mucibince yapılacak resen takdir ve tarhlarda ve ketimlerin zahire ihracında ve buna karşı kanunî yollara müracaatta ve vergi ile zamların tahsilinde kazanc vergisi kanunu hükümleri tatbik olunur.

MADDE 10 — Ayniyat ve eenebi parasile yapılan tediyeler, tediye gününün rayicine göre kıymetlendirilir.

MADDE 11 — Bu kanuna göre tahakkuk ettirilecek vergiler, mülhak ve hususî bütçelerde ve belediye bütçelerinde masraf arasında gösterilemez.

Tediye edilmiş sermayesinin en az yarısı Devlete aid olan müesseselerle sermayeye verilecek faiz ve temettüü Devletin teminatı altında bulunan bilûmum müesseseler, müntesibleri için bu vergiye mukabil verecekleri mebalîği masrafları meyanına koyamazlar.

MADDE 12 — Bu kanun mucibince istihkakın tediye edildiği tarihi takib eden malî seneden itibaren üç sene zarfında tahakkuk ettirilmeyen veya verginin taallûk ettiği malî seneyi takib eden malî seneden itibaren beş sene zarfında tahsil edilmemiş olan vergiler mürurü zamana uğrar.

MUVAKKAT MADDE — Bu kanunun meriyete girdiği tarihten evvel tahakkuk ettiği hal-

Mal. E.

MADDE 8 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 10 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12 — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

MUVAKKAT MADDE — Hükûmetin teklifi aynen kabul edilmiştir.

B. E.

MADDE 8 — Aynen kabul.

MADDE 9 — Aynen kabul.

MADDE 10 — Aynen kabul.

MADDE 11 — Aynen kabul.

MADDE 12 — Aynen kabul.

MADDE 13 — 2459 numaralı kanuna göre pul yapıştırılmak suretile alman tayyare resminin soğuk damga vazı suretile de cibayetine Maliye vekili mezundur.

MUVAKKAT MADDE — Aynen kabul.

Hâ.

Mal. E.

de tesviyesi bu tarihten sonra yapılan maaş, ücret ve yevmiyeler vergiye tâbi değildir. Bunların haricinde kalb ta bu kanun mucibince vergiye tâbi olan istihkakların meriyet tarihinden sonra tediye edilenlerinden, bu tarihten evvel tahakkuk etmiş olsalar dahi, vergi almır.

19 - XII - 1935

Bs. V.	Ad. V.	M. M. V.
İ. İnönü	Ş. Saraçoğlu	K. Özalp
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	S. Kaya	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
S. Arıkan	A. Çetinkaya	C. Bayar
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. R. Saydam	Rana Tarhan	Muhlis Erkmen

B. E.

MADDE 14 — Bu kanun 1 kânunusani 1936 tarihinden muteberdir.

MADDE 15 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

